

Til
Miljødirektoratet

DERES REF.: 2019/4263

VÅR REF.: Heidi Finstad

Oslo, 30. april 2020

Høringsinnspill til Klimakur 2030 fra Treindustrien

Vi viser til høring om Klimakur 2030 og oversender her våre innspill.

Treindustrien er bransjeorganisasjon for produsenter av byggematerialer i tre med medlemsbedrifter innen treindustri, trelastproduksjon, limtrefabrikker, elementprodusenter mv. Medlemmene er viktige leverandører av halvfabrikata til annen treforbrukende industri og leverer råvarer til treforedlings-, sponplate- og fiberplate-industrien og produsenter av bioenergi. Treindustrien inngår i Byggenæringens Landsforening og NHO-felleskapet, og deltar aktivt i BNLs miljøforum. Videre inngår vi i samarbeid i Verdikjeden Skog og Tre. Det vises også til innspill fra BNL og Verdikjeden Skog og Tre.

Innledning

Klimakur 2030-rapporten viser at skog- og trenæringen spiller en helt sentral rolle i et grønt skifte. Det er knapt mulig å nå målene i norsk klimapolitikk uten å satse på aktivt skogbruk og økt bruk av biomasse. Dette gjelder både tiltak for å øke produksjonen, uttaket og bruken av trevirke fra norske skoger. Tre er en fornybar ressurs, såfremt skogen forvaltes bærekraftig og riktig. Så godt som alt norsk tømmer til hogst er sertifisert etter PEFC eller FSC. Den beste delen av tømmerstokken blir til byggematerialer og høyverdige produkter med lang levetid, mens resten går til andre formål og er en del av grønne løsninger innen annen industri, transport og energi. For å løse klimautfordringene er det nødvendig å se på helhetsløsninger og synergier mellom sektorer.

Byggenæringen, som landets nest største fastlandsnæring og største distriktsnæring, har stor betydning for måten vi lever, forbruker, produserer, transporterer og gjenbraker ressurser. Byggenæringen binder på mange måter flere næringer og sektorer sammen. I Klimakur 2030 er byggenæringen nærmest usynlig, selv om næringen spiller en viktig rolle og kan være driver for utvikling innen flere sektorer: Industri, transport, energieffektivisering og ressursbruk. Klimakuren kan ikke begrenses til 60 isolerte tiltak. Det er nødvendig å se sammenhenger, også mellom kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor.

Bedriftene står helt sentralt i arbeidet med å nå klimamålsetningene som er satt, og det er dermed viktig å legge til rette for rammevilkår som sikrer god gjennomføring. Klimautfordringene har de siste årene for alvor blitt løftet til toppen av agendaen, også i norsk næringsliv. Bedriftene ønsker å bidra for at Norge og verden skal nå bærekraftsmålene og nødvendige klimagassreduksjoner. I mars 2020 ble situasjonen både i Norge og resten av verden dramatisk endret som følge av korona-utbruddet. For mange handler det nå akutt om at bedriften overlever krisen og sikrer arbeidsplasser på både kort og lang sikt. Det er behov for tiltak som stimulerer norsk økonomi og næringsvirksomhet, samtidig som vi løser klimautfordringen. For å sikre nødvendig forutsigbarhet og konkurransekraft i norsk næringsliv er det avgjørende at tiltakene i Klimakur allerede nå også rettes inn mot målet om lavutslippssamfunnet i 2050.

Forutsigbare rammebetingelser

Treindustrien vil på generelt grunnlag påpeke at det viktigste for å utløse investeringer er forutsigbare rammebetingelser. Det er helt avgjørende at vedtatt politikk og planer følges opp, slik som NTP. Videre må tiltak velges på en slik måte at norske bedrifter ikke får konkurranseulempes mot utenlandske aktører, og slik at like konkurransevilkår er ivarettatt. Både lovverk og offentlige anskaffelser må brukes aktivt for å drive markedet framover. Enhetlig dokumentasjon av produkters klima- og miljøegenskaper er essensielt. Mange ulike merkeordninger for miljø- og klimaprestasjoner skaper uklarheter om produkters miljøprestasjoner og er også kostnadsdrivende. Det er behov for omforent, enhetlig dokumentasjon som gjør det enklere for markedet å gjøre gode valg. Det må også legges til rette for forutsigbare overgangsordninger og nødvendige insentiver slik at næringslivet settes i stand til nødvendig omstilling.

Sirkulær økonomi

Mandatet til Klimakur omfatter ikke sirkulær økonomi og livsløpsvurderinger av materialer. I et bærekraftig samfunn skal man møte både klima- og miljømål, samt skåne verdens ressurser. Næringslivet har en god tid hatt fokus på klimagassbesparelser, i sirkulærøkonomien kommer ressursbruken tydeligere inn. Ved å vektlegge kvalitet, lang levetid på bygg/materialer og fleksible og reparerbare løsninger kan også klimagassutslippene bedres. EUs Green Deal legger stor vekt på sirkulære løsninger. Dette vil påvirke også Norge, både i hjemmemarkedet og med tanke på eksport. For å styrke konkurransekraften er det avgjørende at både myndigheter og bedrifter ser større satsinger på tvers av bransjer og enkeltbedrifter. Et lavutslippssamfunn forutsetter at det utvikles verdikjeder med optimal bruk, utnyttelse og gjenbruk av ressurser. Det er også viktig å se på ressursbruk og klimagassreduksjoner i sammenheng fordi det kan være tilfeller der hensyn til ressursbruk og klima ikke samsvarer. Der én løsning vil redusere ressursbruken, mens en annen vil være bedre i klimasammenheng. Det er behov for nærmere avklaring rundt hvordan dette skal håndteres.

Innspill til rapportens del A (ikke-kvotepiktig sektor)

Det er i rapportens del A utredet 60 tiltak for å få ned utslippene i ikke-kvotepiktig sektor. Mange av disse tiltakene baseres på konvertering fra fossil energi til bio-alternativer. De innebærer økt bruk av biodrivstoff, ulike konverteringstiltak i industrien, og konverteringstiltak innen energiforsyning og oppvarming. De fleste av disse tiltakene baseres på trevirke. Treindustrien er enig i at biomasse fra skogen fortrinnsvis bør brukes til byggematerialer og langlevde og høyverdige produkter, og at rester og avfall bør brukes til annen industri og bioenergi. Det er potensiale for økt verdiskaping i Norge basert på norske råvarer. Mye norsk tømmer og massevirke eksporteres i dag ut av landet.

Transport

Transport er den sektoren der det pekes på størst potensial i klimagassreduksjoner ved en kombinasjon av ulike tiltak. Det understrekes at tidsfaktoren er svært viktig for at man skal kunne nå angitte utslippskutt da de samlede kuttene er aggregerte kutt fram til 2030. Selv med en utstrakt elektrifiseringsstrategi vil det i 2030 være behov for betydelige mengder flytende drivstoff for å dekke opp transportsektoren, også inkludert kvotepiktig sektor med flytrafikk og langdistanse skipstrafikk. I tillegg kommer behov i jord-, skogbruks- og anleggssektoren og til maskiner og oppvarming på byggeplass. For å kunne nå målsettingene er vi avhengige av tilstrekkelig produksjon av biodrivstoff. Biodrivstoff og biobrensler gir betydelige utslippsreduksjoner, forutsatt at det er produsert bærekraftig og ikke forårsaker negative indirekte effekter lokalt og globalt. I Klimakur 2030 er det lagt til grunn at økt bruk av biodrivstoff skjer med avansert flytende biodrivstoff og biogass. Det er også viktig at produksjonen av biodrivstoff i stor grad skjer nasjonalt med korte transportavstander, særlig på råvaresiden. Det er avgjørende for norsk økonomi at økte klimakrav gir grunnlag for økt verdiskaping i norsk industri. Det er flere

norske initiativer i prosess for produksjon av avansert biodrivstoff basert på restråstoff fra skog- og treindustri. Produksjonen kan være i gang fra 2023, men investering forutsetter forutsigbare rammebetingelser. Det er vedtatt et omsetningskrav for avansert biodrivstoff, der avansert biodrivstoff teller dobbelt, som skal trappes opp mot 2030. Det er viktig at det konkretiseres en slik opptrappingsplan, og at denne følges opp. Overgangen til el vil skje raskere for personbiler enn for tungtransport, luftfart og skipsfart. Utover omsetningskravet som er innrettet mot veitrafikk bør det også ses på incentiver for økt bruk av biodrivstoff i disse sektorene inn mot 2050.

Ikke-veigående maskiner

Anleggsdiesel brukes av ikke-veigående maskiner og omfatter blant annet jord-, skogbruks- og anleggssektoren. Muligheten for elektrifisering er i dag begrenset for maskiner som brukes over store geografiske områder. Dette gjelder i særlig grad for skogbruket. De nærmeste årene er det sannsynlig at bruk av hybridløsninger vil være mer aktuelt i denne sektoren. Et eventuelt innblandingskrav bør kombineres med økonomiske stimuli for å ta i bruk slik teknologi. Det har vært kjørt flere piloter på fossilfrie byggeplasser og man har høstet erfaringer som tas videre. For å levere utslippsfritt kreves elektrifisert maskinpark (eventuelt også på hydrogen). Her er vi bare i begynnelsen av en utvikling. Økt offentlig og privat etterspørsel etter utslippsfrie maskiner og utstyr gjør at tilgjengeligheten av slike maskiner vil bli større. I industrien er overgang til elektriske trucker aktuelt, også større motvektstrucker fra 10 tonn og oppover. Det krever imidlertid gode støtteordninger og risikoavlastning for å få opp investeringer og bruk av slike maskiner.

Gods til bane

Tiltaket *Overføring av gods fra vei til sjø og bane* tar utgangspunkt i ambisjonen i NTP 2018-2029 om at 30 % av transport over 300 km på vei skal overføres til bane og sjø. Det vil være behov for betydelige investeringer i havner, jernbaneterminaler og annen infrastruktur. Jernbaneverkets handlingsprogram må følges opp. Dette er tiltak det tar tid å regulere og iverksette, og effekten på klima vil derfor komme sent om man ikke straks prioriterer tiltakene.

Effektiv transport og logistikk

Et annet viktig tiltak innen transport som trekkes fram i Klimakur er mer effektiv transport og bedre logistikk-løsninger. Dette er tiltak norsk treindustri har jobbet lenge med. Innføring av tømmervogntog på 24 meter og 60 tonn har redusert antall transporter og utslipp ved frakt av tømmer, og bedret kostnadseffektiviteten. Når det gjelder modulvogntog til frakt av flis og ferdig-/byggevarer ut i markedet har det derimot tatt tid å få effekt av ordningen.

Treindustrien mener tiltak knyttet til økt effektivisering av lastebiler er et godt tiltak i Klimakur, men vil med bakgrunn i erfaringer med modulvogntogordningen understreke at det må åpnes sammenhengende strekninger som ivaretar norsk næringsliv og ikke gir konkurranseulempen mot import. Det ble i 2014 åpnet for bruk av modulvogntog i Norge, men hver veistrekning må vurderes og åpnes for seg. Store riksveier og hovedveier fra Sverige og inn i Norge har blitt åpnet, mens strekninger fra norsk industri og ut til hovedveinettet har vært stengt. Det har gitt store konkurranseulempen for norske produsenter. For å kunne ta i bruk modulvogntog må sammenhengende veistrekninger fra industri og ut til kunde åpnes. I mange tilfeller er det snakk om minimale tilpasninger av kryssløsninger og utbedringer av flaskehalsen mv. på kommune- og fylkesveinettet for å åpne strekningene. Kortreiste varer vil gi store miljø- og klimagevinster når det gjelder transport. Utslipp fra transport må vektlegges når det stilles klimakrav til varer.

Industri

Tiltakene i industrien i ikke-kvotepliktig sektor går ut på å konvertere fra fossile brensler til fornybare energibærere som el, biobrensler, fjernvarme og hydrogen. Det fremheves at mange av virksomhetene er små, både med tanke på klimagassutslipp og antall ansatte, at behovene kan være spesifikke for hver enkelt virksomhet, og at det derfor kan være nødvendig med tiltak tilpasset de enkelte typer virksomhet. Treindustrien støtter intensjonen om at tiltak må gjennomføres slik at bedriftene har tilstrekkelig mulighet til omstilling. Norsk treindustri har allerede lave utslipp fra produksjon, der sagbrukene gjerne har egne bioenergianlegg basert på restråstoff fra produksjonen (flis/bark).

Innspill til rapportens del B (skog- og arealbruk)

Klimakur 2030 viser hvor viktig det er å kunne utnytte de muligheter som finnes for å kunne øke uttaket og bruken av biomasse fra skog. Dette tilsier en videreføring og forsterking av dagens skog- og klimapolitikk der bl.a. økt avvirkning vektlegges.

Felles oppfyllelse av klimamålet for 2030 med EU betyr at Norge må følge bokføringsreglene i EUs klimarammerverk. I skog- og arealbrukssektoren (LULUCF) er det en egen forpliktelse om netto null utslipp. Bokføringsreglene for forvaltet skog, der opptaket sammenliknes med en referansebane basert på historisk skogbehandlingspraksis, innebærer at en ikke kan regne med å få bokført et opptak i skog til tross for et reelt sett stort opptak. Med den norske referansebanen og kompensasjonsordningen vil det imidlertid være grunnlag for å øke den gjennomsnittlige årlige avvirkningen fra 13 mill. m³ (2019) til drøyt 16 mill. m³ i avtaleperioden, uten å få bokført et utslipp fra forvaltet skog.

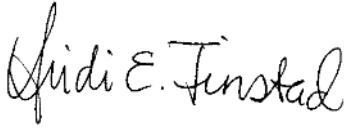
Når Norge likevel kan komme til å måtte rapportere et utslipp totalt sett fra LULUCF-sektoren innenfor EUs rammeverk, skyldes dette først og fremst utslipp knyttet til avskoging og et forventet utslipp fra jordbruksarealene. Regjeringen har vært tydelig på at bokføringsreglene ikke skal være til hinder for en aktiv skog- og klimapolitikk der det legges stor vekt på å utnytte skogens muligheter til å levere biomasse innenfor bærekraftige rammer. Det er behov for å se nærmere på tiltak for å begrense avskoging. Her har også offentlige og private byggherrer et ansvar med tanke på arealbruksendringer der nye arealer bygges ned. Eksempelvis er uttak av og drenering av myr et inngrep som fører til store klimagassutslipp. Byggenæringen må gjøre vurderinger av utslipps-konsekvenser før man gjør investeringsbeslutninger på et tidlig stadium i utbyggingsprosessen. Areal og infrastruktur må ses i sammenheng med dette. Et tiltak er å utnytte eksisterende tomter best mulig ved f.eks. tilbygg og oppgradering av bygningsmassen.

Det er utredet 14 ulike skjøtselstiltak for økt opptak i skog, fordelt over hele omløpet. Disse må ses i sammenheng. Klimaendringene vil medføre økt risiko for skader på skogen, og det er derfor viktig at man gjennom skogbehandlingen legger til rette for en robust og stabil skog. Det er positivt at Klimakur 2030 trekker frem tiltak som kan bidra til dette, blant annet ungskogpleie, råtebekjempelse og andre risikobegrensende tiltak. Videre er det positivt at det legges vekt på tiltak som bidrar til å produsere kvalitetsvirke, da slikt virke kan brukes til langsiktig karbonlagring i treprodukter, samt utslippsreduksjoner i byggsektoren gjennom å erstatte andre energiintensive byggematerialer. Vi vil i tillegg understreke at det er på tide å få på plass et regelverk som gjør det mulig å bruke treaske for å gjødsle skog.

Klimakur viser at skog- og trenæringen vil spille en avgjørende rolle i et grønt skifte. Byggenæringen kan være en driver for utvikling i flere sektorer. Næringslivet er på ballen og vil være en del av løsningen. Treindustrien vil

avslutningsvis understreke viktigheten av rammebetingelser som setter næringslivet i stand til å bidra i klimakuren - der like konkurransevilkår, riktig tempo, forutsigbarhet og risikoavlastning er nøkkelford.

Med hilsen
Treindustrien

Heidi Finstad
Adm. Direktør